

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön lakisääteisten tehtävien hoitaminen

SIV 28.02.2022 § 15
2/00.01.01.02/2022

Kuntalain (2015/410) mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan keskeinen perustehtävä. Terveystieteiden lain (1326/2010) 11 § ja 12 § velvoittavat kuntia ottamaan huomioon terveys- ja hyvinvointinäkökohdat kunnan kaikissa toiminnoissa. Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskeva laki (523/2015) määrittelee kunnan vastuut ja tehtävät ehkäisevässä päihdetyössä.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on muistuttanut ohjauskirjeellään kuntia kunnan lakisääteisistä tehtävistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä ehkäisevässä päihdetyössä. Edellä mainitut lakisääteiset tehtävät säilyvät kunnilla, kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuonna 2023. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021), tulee voimaan 1.1.2023, jonka myötä uutena tehtävänä kunnille tulee yhteistyön tekeminen hyvinvointialueen kanssa.

Kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä vastaava vastuutaho, esim. hyvinvointiryhmä, joka koordinoi ehkäisevää ja edistävää työtä sekä vastaa hyvinvointikertomustyöstä kunnassa. Nimetty vastuutaho huolehtii, että asetetut hyvinvointitavoitteet ja toimenpiteet nivoutuvat osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua. Poikkihallinnollinen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen toteutuu, kun kunnanhallitus hyväksyy terveyden edistämisen johtamisjärjestelmän. Johtamisjärjestelmässä määritellään poikkihallinnollisen terveyden edistämisen johtamisvastuu, työn ja toimialojen kesken, tehtävien koordinointi sekä suunnittelu-, seuranta ja arviointivastuut. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen organisoinnissa on huomioitava yritysten, yleishyödyllisten yhteisöjen ja kansalaisjärjestöjen mahdollisuudet osallistua aktiivisena toimijana kunnan ja alueen toimintaan.

Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskevan lain (523/2015) 5 § mukaan kunta huolehtii ehkäisevän päihdetyön tarpeen mukaisesta organisoinnista alueellaan ja nimeää päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen. Toimielimen tehtävänä on:

- 1) huolehtia kunnan päihdeolojen seurannasta ja niitä koskevasta tiedotuksesta;
- 2) huolehtia siitä, että päihdehaittoja ja niiden vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan yksityisille henkilöille ja koko väestölle;
- 3) lisätä ja tukea päihdehaittoja ehkäisevien toimien osaamista kaikissa kunnan tehtävissä;
- 4) esittää ja edistää ehkäisevän päihdetyön toimia kunnan hallinnossa, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa, sivistys-, liikunta- ja nuorisotoimissa sekä elinkeinotoimissa;

- 5) huolehtia siitä, että 4 kohdassa tarkoitetut kunnan toimet sovitetaan yhteen poliisin, alkoholilain (1102/2017) ja tupakkalain (549/2016) noudattamisen valvonnassa, elinkeinoelämän ja erityisesti ehkäisevään päihdetyöhön osallistuvien yleishyödyllisten yhteisöjen ehkäisevään päihdetyöhön kuuluvien ja sitä tukevien toimien kanssa (28.12.2017/1119).

Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskevan lain (523/2015) 6 § mukaan kunnan tulee ehkäisevän päihdetyön yhteydessä edistää asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia päihteiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi.

Edellisellä valtuustokaudella Hyrynsalmen kunnanhallitus on päättänyt (Kh 19.2.2019 § 34), että Hyrynsalmen kunnan ehkäisevästä päihdetyöstä vastaava toimielin on sivistyslautakunta ja kunnanhallitus huolehtii, että ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskevan lain 5 §:n mukaiset tehtävät hoidetaan kunnassa. Samalla päätöksellä kunnanhallitus on lisäksi vastuuttanut Hyrynsalmen kunnan hyvinvointityöryhmän yhdessä kunnanjohtajan nimeämien työntekijöiden kanssa koordinoimaan ehkäisevää päihdetyötä ja toteuttamaan siihen kuuluvaa tilastointia sekä raportointia.

Kunnanhallitus on päättänyt kokouksessaan 25.1.2022 § 11 seuraavasti:

Kunnanhallitus

1. nimeää terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavaksi vastuutahoksi sivistyslautakunnan.
2. päättää vastuuttaa sivistyslautakunnan kokoamaan hyvinvoinnin ja ehkäisevän päihdetyön työryhmän, jossa ovat edustettuina ainakin kaikki hallintokunnat, nuorisovaltuusto, vammais- ja vanhusneuvosto ja Kainuun sote. Työryhmän tehtävänä on koordinoida hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön toimintaa ja toteuttaa siihen kuuluvaa tilastointia ja raportointia, mukaan lukien hyvinvointikertomustyö.
3. nimeää edustajansa hyvinvoinnin ja ehkäisevän päihdetyön työryhmään.

Lisätietoja sivistyspalvelujen päällikkö p. 044 710 4410.

SIVISTYSPALVELUJEN OSASTOPÄÄLLIKKÖ:

Sivistyslautakunta päättää, että se pyytää kunnan eri hallintokuntia, nuorisovaltuustoa, vanhus- ja vammaisneuvostoa ja Kainuun sotea nimeämään edustajansa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön työryhmään.

Työryhmän tehtävänä on koordinoida hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön toimintaa, toteuttaa siihen kuuluvaa tilastointia ja raportointia, mukaan lukien hyvinvointikertomuksen laatimisen.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti että se pyytää kunnan eri hallintokuntia, nuorisovaltuustoa, vanhus- ja vammaisneuvostoa ja Kainuun sotea nimeämään edustajansa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön työryhmään.

Työryhmän tehtävänä on koordinoida hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön toimintaa, toteuttaa siihen kuuluvaa tilastointia ja raportointia, mukaan lukien hyvinvointikertomuksen laatimisen.